

Advaita en Wetenschap (9) bonobo's

Uit de opiniebijdrage van dr. Paul Verhaeghe in De Standaard naar aanleiding van de publicatie van het boek 'De Bonobo en de tien geboden' van bioloog Frans de Waal kan (met toestemming) het volgende samengevat worden.

Met uitzondering van de mens – dus ook de mens wordt als primate beschouwd, wat gezien de evolutie (zie Advaita en Wetenschap 7.1 t/m 7.4) niet onlogisch is – hebben primaten geen religie en geen wetenschap, en toch organiseren alle mensapen hun gemeenschap in functie van een collectief belang.

(Opnieuw zij hierbij opgemerkt dat er geen wetenschap bestaat, alleen maar ervaringskunde. Termieten, apen, bijen en mens staan hierbij op één lijn).

Primaten delen voedsel, zorgen voor elkaar, kennen gevoelens van dankbaarheid zowel van wraak, alles gebaseerd op een empathisch voelen dat zich niet exclusief uitstrekt tot de soort alleen. Seksualiteit wordt gebruikt als middel tot bewaren van de vrede

Moraal is voor deze onderzoeker niet een weten vanuit een hogere macht of hoger bewustzijn, maar komt van onderen uit tot ontwikkeling; met andere woorden : het is opnieuw de ervaringskunde die het weten is en het handelen bepaalt. En de ontwikkelde moraal is gebaseerd op gevoelens, emoties en niet op rede.

Maar ook voor hem is empathie niet de enig bepalende factor, ook agressie, die zich sterk op de soortgenoot richt, is positief in de zin dat deze de hiërarchie opbouwt die noodzakelijk is voor het behoeden van vernietiging. Met andere woorden : een gedeeltelijke vernietiging of een uitsluiting kan noodzakelijk zijn tot behoud van het geheel. Dit is een buitengewoon interessant aspect waar later in de reeks Synthese dieper op ingegaan zal worden.

Het zal wellicht hiermee duidelijk zijn dat deze conclusies, die gebaseerd zijn op langdurig en wetenschappelijk waarnemen, overeenkomsten vertonen die ten nauwste aansluiten bij de ideeën zoals die door onder andere de vier filosofische stromingen (zie onder andere Synthese 1, 2.1 en 2.2) ten berde zijn gebracht.

Op de enorme impact van deze vaststellingen wordt eveneens in de latere publicatie in de reeks Synthese ingegaan. Daarop vooruit lopend kan reeds nu gezegd worden dat de wetenschappelijke en filosofische vaststellingen zeker niet tot een totaal negatief uitgangspunt behoeven te leiden; het volstaat voldoende alleen al te zien naar de evolutie zoals die in de publicaties Advaita en Wetenschap 7.1 t/m 7.4 is geschetst; dat hierbij het aspect tijd een grote rol speelt behoeft geen enkel betoog; een tijdsaspect dat terecht zo'n grote rol speelt in de filosofie van Spinoza.

Ook komen wetenschap en filosofie steeds meer in andere verhouding tot elkaar te liggen; een verhouding die meer en meer overeenstemmend wordt.